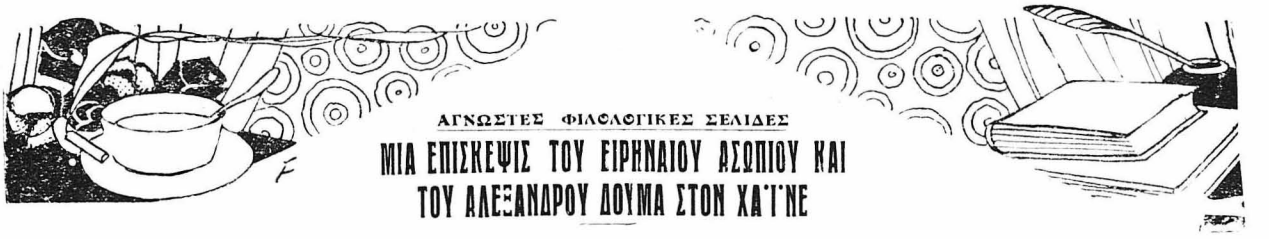

ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΟΥ ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ ΑΣΩΠΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ ΣΤΟΝ ΧΑΪΝΕ

Ὁ Εἰρηναῖος Ἀσώπιος στὸ Παρίσι. Ἡ φιλία του μὲ τὸν Ἀλέξ. Δουμᾶ. Ὁ Χάϊνε ἔρημος, ἄρρωστος, πολυβασανισμένος. Μία ἐπίσκεψις στὸ σπίτι του. Τί εἶπε στὸν Ἀσώπιο γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Τὸ ὄνειρο ἑνὸς ταξειδιοῦ. Ὁ «Σωματοφύλαξ» τοῦ Ἀλ. Δουμᾶ. Γιατί προωρίζετο καὶ πεῦ κατέληξε. Ἡ Ἰταλικὴ ἐπανάστασις. κ.λ.π. κ.λ.π.

Ἕνας ἀπ' τοὺς γνωστοτέρους, τοὺς πλέον σοφοὺς καὶ πλέον πνευματώδεις Ἕλληνας λογίους τῆς περασμένης γενιᾶς ἦταν καὶ ὁ Εἰρηναῖος Ἀσώπιος, ὁ ἐγκυκλοπαιδικώτατος λογογράφος, ὁ ὁποῖος ἐξέδωσεν ἐπὶ σειρὸν ἐτῶν καὶ τὸ περίφημο «Ἀττικὸν Ἡμερολόγιον.»

Ὁ Εἰρηναῖος Ἀσώπιος υἱὸς τοῦ σοφοῦ ἐπίσης καθηγητοῦ Κ. Ἀσωπίου, εὑρισκόμενος κἄποτε στὸ Παρίσι συνεδέθη στενότατα μὲ τὸν γνωστότατο πολυγραφότατο μυθιστοριογράφο Ἀλέξανδρο Δουμᾶ (πατέρα). Ὁ Δουμᾶς εἶχεν ἐκτιμήσει καὶ συμπαθήσει ἐξαιρετικὰ τὸν νεαρὸ τότε Ἕλληνα λογογράφο ποὺ μιλοῦσε τὴ γαλλικὴ μὲ καταπληκτικὴ εὐχέρεια, καὶ πολὺ συχνὰ ἔκαναν μαζὺ παρέα.

Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ζοῦσε — ἢ μᾶλλον ἀργοπέθαινε — στὸ Παρίσι ὁ μεγάλος Γερμανὸς ποιητὴς Ἑρρῖκος Χάϊνε. Οἱ Γάλλοι ἐκτιμοῦσαν καὶ συμπαθοῦσαν ὑπερβολικὰ τὸν Χάϊνε, γιὰ τὰ φιλολογικά του αἰσθήματα καὶ ἐξεφράζοντο μ' ἐνθουσιασμὸ γι' αὐτόν. Φίλος τοῦ Χάϊνε ἐπιστήθιος ἦταν τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ὁ Δουμᾶς, ὁ ὁποῖος τὸν ἐπισκέπτετο τακτικὰ καὶ τοῦ κρατοῦσε συντροφιά. Ὁ Ἀσώπιος τὸ ἤξερε αὐτὸ καὶ πολὺ συχνὰ ρωτοῦσε τὸν Δουμᾶ γιὰ τὴν κατάστασι τοῦ πάσχοντος ποιητοῦ.

— Οἱ συμπατριῶτες του δὲν τὸν ἀναποῦνε καὶ τόσο — εἶπε μιὰ μέρα ὁ Δουμᾶς στὸν Ἀσώπιο γιὰ τὸν Χάϊνε, — ἐπειδὴ κατέχρινε τὰ ἀτοπήματα τῆς φυλῆς του. Ἂς εἶνε ὅμως... Θοῦθῆ μέρα ποὺ θὰ τοῦ στήσουν ἀνδριάντα. Γιὰ τὴν ὥρα ὅμως ὁ ἀτυχὲς ὁ Ἑρρῖκος πεθαίνει μόνος κ' ἔρημος!.. Τί λίγο φίλε μου Εἰρηναῖε, δὲν πᾶμε νὰ τὸν δοῦμε; Θὰ τὸν εὐχαριστήσει ἡ ἐπίσκεψίς μας...

Φαντασθῆτε τώρα τὴ χαρὰ τοῦ Ἀσωπίου ὅταν ἄκουσε τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Δουμᾶ. Τί εὐτυχία ἀλήθεια!... Θάβλεπε τὸν Χάϊνε, θὰ μιλοῦσε μαζύ του, θὰ σχετιζόταν μὲ τὸν μεγάλο καὶ διάσημο λυρικό, ἔχοντας ὁδηγό του, ἕναν ἐπίσης διάσημο συγγραφέα, τὸ Δουμᾶ...

***

Ἔτσι ἀφοῦ συνεννοήθηκαν ξεκίνησαν τὴν ἄλλη μέρα γιὰ τὸ σπίτι τοῦ Χάϊνε.

Ὁ ποιητὴς καθότανε στὸ πέμπτο πάτωμα ἑνὸς σπιτιοῦ κοντὰ στὰ Ἠλύσια Πεδία. Ὁ σωματώδης Δουμᾶς, ποὺ εἶχε κλείσει τότε τὰ 52, ἀνέβαινε τὰ τελευταῖα σκαλοπάτια λαχανιάζοντας καὶ ξεφυσώντας σὰ φώκια. Μ' ὅλη του ὅμως τὴν κούρασι δὲν ἔπαψε οὔτε στιγμὴ νὰ ἀστειεύεται.

— Τὶ δύσκολο ποὺ εἶνε ν' ἀνέβῃ κανεὶς στὸν Παρνασσό! εἶπε στὸν Ἀσώπιο ὅταν ἔφτασαν τέλος στὸ τρίτο πάτωμα καὶ στάθηκε νὰ πάρῃ ἀναπνοή.

Τράβηξαν κατόπιν γιὰ τὸ διαμέρισμα τοῦ Χάϊνε. Τοὺς ἄνοιξε μιὰ γρηὰ ὑπηρέτρια καὶ τοὺς εἰσήγαγε σ' ἕνα σκοτεινὸ δωμάτιο. Ὁ ποιητὴς ἤτανε ξαπλωμένος σὲ μιὰ πολυθρόνα, πίσω ἀπὸ ἕνα παραβάν.

Κανένας δὲν βρισκόταν κοντά του...

Μόλις ἀντίκρυσε τὸν Δουμᾶ ἔδειξε μεγάλη χαρά.

— Τὶ καλὸς ποὺ εἶσαι ποὺ σκαρφάλωσες ὥς ἐδῶ ἀπάνω γιὰ νὰ μὲ δῇς! τοῦ εἶπε, ἁπλώνοντας τὸ χέρι του.

Ὁ Δουμᾶς τὸν ρώτησε τότε μ' ἐνδιαφέρον καὶ στοργὴ πῶς ἤτανε στὴν ὑγεία του.

— Οἱ γιατροὶ μοῦ λένε πάντοτε πὼς ἔχω τὴν ἴδια πάντα μικρὰ ἀδιαθεσία, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ ποιητής. Μὰ καταλαβαίνω πὼς κανεὶς δὲ θέλει νὰ μοῦ πεῖ τὴν ἀλήθεια.

Στὸ μεταξὺ ὁ Ἀσώπιος κοίταξε μὲ θρησκευτικὴ συγκίνηση τὴ χλωμὴ καὶ πονεμένη μορφὴ τοῦ μεγάλου λυρικοῦ, ποὺ μεσουρανοῦσε τότε στὸ φιλολογικὸ στερέωμα ὁλοκλήρου τῆς ὑφηλίου.

— Σᾶς παρουσιάζω ἕνα ἕλληνα φίλο μου, εἶπε τότε ὁ Δουμᾶς στὸ Χάϊνε. Εἶνε ἐνθουσιώδης θαυμαστής σας καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ σοῦ τὸ πῇ καὶ ὁ ἴδιος.

— Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ, κύριε, ψιθύρισε ὁ Χάϊνε στὸν Ἀσώπιο καὶ τοῦ ἄπλωσε τὸ ἀδυνατισμένο χέρι του, ποὺ ἔκαιγε ἀπ' τὸν πυρετό. Κρατοῦσε τὰ μάτια του μισόκλειστα καὶ φαινότανε πάντοτε ὡραῖος, ὡραῖος ὅμως σὰν ἐσταυρωμένος!...

Τὸ τραγικώτερο ὅμως σ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο ἤτανε ποὺ ὡς τὴν τελευταία στιγμὴ τῆς ζωῆς του ἐξακολουθοῦσε πάντα ν' ἀστεῖζεται. Καὶ στὴν περίστασι αὐτὴ μόλις ἀντελήφθη τὴ συγκίνηση ποὺ δοκίμαζε ὁ Ἀσώπιος μπροστά του, θέλησε ἀμέσως νὰ τὸν κάνῃ νὰ εὐθυμήσῃ.

— Ἄχ! κύριε Ἀσώπιε, τοῦ εἶπε γελώντος, νὰ ξέρατε πόσο μὲ βασάνισε ὅλλοτε ἡ γλῶσσα σας!...

— Οὔτε γὼ δὲν τὰ κατάφερα ποτὲ νὰ τὴ μάθω, ἐπενέβη ὁ Δουμᾶς. Τ' ἀρχαῖα ἑλληνικὸ δὲν εἶνε πιὰ γλῶσσα. Εἶνε ἐπιστήμη...

— ... τοῦ Διαβόλου! συνεπλήρωσε ὁ Χάϊνε. Ἀφοῦ ὅμως μοῦ κάνατε τὴν τιμή, κύριε Ἀσώπιε, νὰ διαβάσετε τὰ βιβλία μου, θὰ ξέρετε βέβαια πόσο ἀγαπῶ τὴ χώρα σας, μολονότι στὸ ἔργο μου «Οἱ ἐξόριστοι Θεοὶ» εἰρωνεύθηκα λίγο τοὺς ἄρχοντας τοῦ Ὀλύμπου.

Ἐδῶ ὅμως ποὺ τὰ λέμε, ὁ Ἀσκληπιός, ὁ θεὸς τῆς Ἰατρικῆς, ποὺ αἰσθάνομαι γι' αὐτὸν ἄπειρο σεβασμό, δὲ θέλει, ὁ ἀθεόφοβος, νὰ μὲ βοηθήσει. Ἤθελα πολὺ νὰ κατέβω στὴν Ἑλλάδα· μὰ τώρα εἶνε πιὰ πολὺ ἀργά...

— Ἀ! μὴν τὸ λὲς αὐτὸ — ἐζήτησε νὰ τὸν παρηγορήσει ὁ Δουμᾶς. — Ἡ ἀλήθεια εἶνε πὼς κοὶ γὼ θέλω πολὺ νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν πατρίδα τῆς ποιήσεως κοὶ τῆς τέχνης. Δὲν μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ μορφωμένος ὁ ἄνθρωπος ποὺ δὲν ἔχει τὴν πατρίδα τοῦ Ὁμήρου καὶ τοῦ...—...σκύλου τοῦ Ἀλκιβιάδου, διέκοψε πάλιν ὁ αἰώνιος σαρκαστής, ποὺ ζητοῦσε μὲ τὸ ἀστεῖο αὐτὸ νὰ κρύψῃ τὴ λύπη του, ἐπειδὴ ἡ ὑγεία του δὲν τοῦ ἐπέτρεπε νὰ ἐπισκεφθεῖ τὴν ἀγαπημένη του Ἑλλάδα.

— Ὁπωσδήποτε ἐγώ, εἶπε ὁ Δουμᾶς θὰ ἐπισκεφθῶ μιὰ μέρα τὴν Ἑλλάδα, ὁ διάβολος νὰ σκάσει!... Ξέρεις Ἑρρῖκε σκέπτομαι νὰ ὁρματώσω ἕνα κοράβι, νὰ τὸ ὀνομάσω «Σωματοφύλαξ» καὶ νὰ πάω μ' αὐτὸ στὴν Ἑλλάδα. Ἂν θέλῃς θὰ σὲ πάρω μαζύ μου.

Ὁ Χάϊνε ἐχαμογέλασε πικρὰ καὶ εἶπε:

— Θὰ ταξειδέψω καὶ ἐγὼ μιὰ μέρα, μὲ τὸ... ἀκάτιο τοῦ Χάρωνος!...

Ὁ Δουμᾶς προσπάθησε νὰ τὸν παρηγορήσῃ. Εἶπαν ἀκόμα πολλά. Ὁ Χάϊνε ζήτησε ἀπὸ τὸν Ἀσώπιο διάφορες πληροφορίες γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ὅταν οἱ δύο φίλοι σηκώθηκαν νὰ φύγουν ὁ ἄρρωστος ποιητὴς τοὺς ἔσφιξε μὲ ἀγάπη τὸ χέρι. Ὁ Ἀσώπιος ἦταν βαθύτατα συγκινημένος...

Χρόνια πέρασαν ἐν τῷ μεταξύ. Ὁ Χάϊνε ἀπέθανε. Ὁ Ἀσώπιος γύρισε στὴν Ἑλλάδα. Καὶ ὁ Δουμᾶς... ὁ Δουμᾶς ἐναυπήγησε τὸν «Σωματοφύλακά» του μὰ ποτὲ δὲν προσήγγισε στὰ ἑλληνικὰ παράλια. Ἐξεράγη ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας Ἰταλικὴ ἐπανάστασις καὶ ὁ Δουμᾶς κατέπλευσε στὴν Νεάπολι καὶ ἔθεσε τὸν «Σωματοφύλακα» στὴν διάθεσι τοῦ προσωπικοῦ του φίλου καὶ ἀρχηγοῦ τῆς Ἐπαναστάσεως Γαριβάλδη.

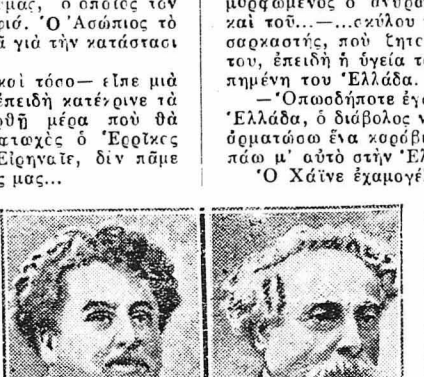

Ἀλέξανδρος Δουμᾶς, πατὴρ καὶ υἱός.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ ΜΑΓΝΗΤΙΣΜΟΣ

Ἡ μαγνητικὴ δύναμις εἶνε πρᾶγμα ποὺ μπορεῖ νὰ τὸ ἀποκτήσῃ εὔκολα ὁ κάθε ἄνθρωπος, ὑποστηρίζει ὁ Ἄγγλος Οὐίλλιαμ Τζέφερυ, ὁ περίφημος συγγραφεὺς πολλῶν ἔργων ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ μαγνητισμοῦ.

Σὲ μιὰ διάλεξη μόλιστα, ποὺ ἔκανε πρὸ μηνὸς στὴν αἴθουσα «Αἰόλιαν Χὼλ» τοῦ Λονδίνου, ὁ κ. Τζέφερυ ἐξήγησε, ὅτι κάθε ἄνδρας καὶ κάθε γυναῖκα, ἔχουν μέσα τους μιὰ ἔκτακτο δύναμι μαγνητισμοῦ, τὴν ὁποίαν δὲν μένει παρὰ νὰ καλλιεργήσουν καὶ νὰναπτύξουν μὲ εἰδικὲς ἀσκήσεις.

«Ἔχετε πολλὲς φορές, εἶπε ὁ κ. Τζέφερυ, ἀκούσει νὰ ὁμιλοῦν γιὰ βάσκανα μάτια; Αἴ λοιπόν, ἐκεῖ τόσο ὀξὺ βλέμμα βασκανείας μπορεῖ νὰ τὸ ἀποκτήσουμε ὅλοι μας, ἀρκεῖ νὰ ὑποβληθοῦμε σὲ μιὰ ἁπλῆ καὶ ὀλιγοήμερη δίαιτα, ἡ ὁποία συνίσταται στὸ νὰ τρῶμε ὄσπρια, νὰ μὴ πίνουμε κρασὶ καὶ νὰ μὴν εἴμεθα ποτὲ ἀπαισιόδοξοι.

Ἐπίσης, προσθέτει ὁ κ. Τζέφερυ, εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀποκτήσουμε καὶ μαγνητικὴ ὁμιλία, ἡ ὁποία ἐπηρεάζει σπουδαιότατα τοὺς συνομιλητάς μας. Πρὸς τοῦτο ἀρκεῖ νὰ διαβάζουμε δυνατὰ καὶ νὰ μὴ καπνίζουμε!

Ὁ κ. Τζέφερυ, ὡς ὑποδείγματα μεγάλων μαγνητιστῶν, ἀνέφερε στοὺς ἀκροατάς του, τὸν Μουσσολίνι καὶ τὸν Λενίν, οἱ ὁποῖοι εἶπε «χάρις εἰς τὸν προσωπικὸν μογνητισμόν των, ἀνέτρεψαν ἐκ θεμελίων τὸ πολιτεύματα τῆς πατρίδος των.»